

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta 3.—; „ 4.50
za četrt leta 1.50; „ 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročilnice se upravištvo ne osira.

EDINOST

Glasilo in oglasila se računajo po 8 nov. vsakega v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročilnice, reklamacije in inseratne projema upravištvo v ulici Carintia 25. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V Edinost je m. 2.

Prazen strah.

Vrednost toliko hvalisane kulture avstrijskih iredentovcev izrazuje se zgolj v zasledovanju in uprizorovanju skandaloznih činov, v protiaustrijskih demonstracijah, v zasmehovanju in črnenju družih avstrijskih narodov. Politiški kolovodje avstrijskih Italijanov kaj krepko povdarjajo člen 19. ustavnega zakona zahtevajoč, da se popolnoma izvede. Prav! Po ustavnem zakonu vsak narod v Avstriji ima enake pravice — tedaj tudi Italijani morajo imeti svoje. Nikdo jim jih ne odreka in celo najradikalnejši Nemec in Slovan pritrdil jim bode v tem.

Razlika mej laškim in družimi narodi je le, da Lahji v svojej političkej slepoti povsod vidijo zgolj svoje sorojake, da jih ustvarjajo in prekratujejo, kjer jih niti ni, da hočejo svoje meje širiti tudi v tujo deželo, da to deželo pripravljajo za neko bodočo misijo — a Slovani trajno in stanovito trkajo na vladina vrata, da jim slavna vlada pomore vsaj do nekoliko onih pravic, koje že davno uživajo drugi narodi. Slovani hočejo to doseči s prošnjo, postavno tirjatvo; pri tem dajejo vladi dokaz svoje prisrčne udanosti in zvestobe — ali en del Italijanov!?

Le pogledimo jih! V minolem letu so večkrat javno pokazali, koliko jim je mari za državo, čije so podaniki; z očitnimi političkimi demonstracijami zavračali so njene odloke; v zadnjem javnej seji svojega političkega društva so se rogali celo državnemu zastopniku. V tem, ko Slovani povsod pokazujejo svojo prirojeno udanost do vladarske hiše, v tem ko se v naših društvih goji najprisrčnejša zvestoba in lojalnost, goje oni v svojih društvih, v javnih uradih, šolah, posebno pa po časnikih nekak duh, ki Avstriji veje neprijetno in . . . nevarno.

Poglejmo samo bodre člane telovadnega društva „Unione Ginnastica“; pogledimo v delalsko društvo „Operaia“ —

kolovodje, predsednik, odborniki in dober del članov so ti navzeti nekih čudnih nazorov o Avstriji, koje nazore pridno sejejo mej malo izobraženim delalskim stanom. „Pro Patria“ nosila je na sebi očiten pečat iredentizma, radi česar jo je vlada razpustila; „Progressu“ je morala policija zabraniti občni zbor, ker je hotel postaviti na dnevni red nek predlog, izvestno nasproten avstrijskim težnjam; drugi občni zbor je pa moral državni zastopnik razpustiti radi necega protiaustrijskega predloga. —

Lehko bi še naveli na stotine vzgledov, kateri vsi pričajo o neveseljivosti in politički pohabljenosti progressove stranke. Sploh se ne vrši nikaka slavnost brez političkih demonstracij; ne preide za Avstrijo pomenit dan, da bi ga Tržaška iredenta ne obhajala z antiavstrijskimi izgedi. Te nevarne ideje najdejo dan na dan širjo pot v društvo in latí se je, da bodo v kratkej dobi do cela ostrupile ves tukajšnji italijanski živelj. Posebno mladina se za lahke ideje vama in jih s posebnim zanimanjem neguje in širi. V svojih šolah si Italijani izrečajo zadostnih večjih mladih moči, ki bodo pozneje visoko nosili narodno zastavo italijanstva.

Kaj dela vlada napram tej oči o širječej se demoralizaciji in raznarodovanju? Lah je premeten politik. Da samega sebe osveti in olepša, stavlja druge v temo in nečast. V svojih vrstah ima zgovornih moči, odvetnikov in pravoslovcev, koji s svojo jezično učenostjo vedo dotične kroge slepiti ter kaliti vodo. Vrže kamen, a skrrije roko.

Slovana opisujejo ti zgovorni jezičniki kot narod državi nevaren, goječ panslavističke namene, cikajoč na Rusijo. Se ve, da v tem merijo vate! po sebi. Prepričani so svoje misije, pripravljati te dežele za mater Italijo, in v temu prepričanju vidijo tudi v nas rublje in kopejke, koji so nas podkupili, da napravljamo pot Rusiji. Njih mišljenje lahko spoznamo po njih sumnjičenju.

pa kot — nas Slovence ščeplje baron — Gautsch, minister za uk in bogočastje, žalibog!

Pa zdaj se vrnem k nekem drugem — orkanu. Letošnje leto so narodne veselavnosti, slavnosti, zabave in veselice z in brez programa — med „nami“ kar na dnevnem redu, to pa ne le v Kranjskej, nego v štirih kronovinah na mah, in jaz se le čudim, da nam politične oblasti še meje ne zapro in ne postavijo kordona, da bi tako zabranili (zavrli) drugemu z drugim tekmovali (peti, piti, plesati in pa — „kvasati“). — kar pa bi jaz storil, da sem minister notranjih . . . in za tak čin „korajže“ grabil bi hvalo od vsega „omikanega sveta“, — kar so (oder auch nicht, was dasselbe ist.) izvestno le: Madžari, Nemci in — vrag sam si ga vedi — kdo še; vsi drugi smo pa, brez zamere: kar od muh. dasiravne nekaj več, kot svet sanja, bi dejal! —

Da se Slovenci v Avstriji baš v tem stoletju nekoliko bolj „giblamo“, mi sami ne moremo za to, da pa naše čudne sosede to in onstran Litave pri tem nekoliko „zebe“ — kaj nam to mar! Boga naj prosijo da ne bodo — zmrznili, ko se

Celo dogodki Slovanov, ob katerih se je najsijajnejše pokazala vdanost do vladajoče hiše in občne domovine Avstrije, služijo jim čestokrat v sramotno črnenje. Slepi svetlobe nočejo spoznati. Ako Slovan radostno vsklika „živela Avstrija in nje presvetli vladar“, ako za isto Avstrijo radovoljno prelija svojo krv, če ob vsakej priliki izražuje svojo vdanost in lojalnost — vse to pripisujejo potuhjenosti, laži, slepenju. Uzor lojalnega patrijota so jim avstrijski begunci po Italiji, znani Tržaški iredentiški kolovodje e compagna bella, ki ob vsakej priliki ropotajo proti Avstriji; uzornega imenujejo Žida Barzilai-a, ki se je odtegnil vojaškej službi v Avstriji, ter čuva sedaj laško iredento proti Avstriji; vzgledna društva so jim ona, kjer se Avstrije niti ne omenja, ali ako kdo na galeriji zažvižga, ako se o njej govori; lojalni časniki le oni, ki o avstrijskih stvarih govore kakor o kakem transatlantskem nepoznanem otoku.

Nasprotniki nas v svojej prekanjenosti sumničijo panslavizma. Na vse pretege hočejo mej nami najti sledove onih antiavstrijskih nazorov, ki tako krepko že poganjajo mej njimi, namreč — odpadništva od Avstrije. Živečim mej njimi in imajočim z njimi opravka, večkrat se nam je pripetilo, da smo naleteli tudi mej zmernejšimi na enake nazore, ki si jih osvojuje osobito mladina. Lehko rečemo, da je devet desetih tržaških Italijanov že prepričanih, da je mej Slovani panslavizem vkorenjen; da, celo v merodajnih krogih se ta misel širi in se čestokrat celo našim patrijotiskim društvom meri z enakim merilom, kakor onim dvomljivega mišljenja — mnogokrat nas celo jako strogo potipljejo.

In vendar o panslavizmu mej nami Slovenci ne more biti govora. Nikdo ne more in nikjer zaslediti mej nami enakih teženj. Panslavizem Slovencev obstoji samo v domišljiji Lahov in Nemcev, ki s tem pritiskajo na vlado, da strogo pazi na nas. Panslavizem v Trstu iznašel je poluuraadni

bodemo Slovani v Avstriji še „temeljitejša“ „gibati“ začeli! . . .

Pa — kaj menite gospod urednik, kaj je prišlo meni ravnokar na misel? — Li veste kaj? Pozor! Ko sem čul te dni in bral še več, kako begajo nekateri nervozno bolne požidovljene kristjane in žide naše veselice in slavnosti, in opazil in čul, kako kriče o demonstracijah, panslavizmu itd. — prišla mi je ta-le na um: Pred četrletom oženil se je moj sosed — Urban in bil je v zadregi, kako bi volil, da bi se pozneje ne kesal! Doma je obljuboval „purgarsko“ izrejenjej ljubimki do zadnjega meseca „da bo njegova“, hudobni svet j pa dejal, „da to ne bo res“; potem pa je prišel čas — resnobe in — fant si je premislil ter šel iskat neveste v tuj mu kraj“. In — sam si jo je tudi izbral nevesto, (ki je zdaj tudi njegova žena). — Zdajci pa se je vnel srd v srcu prevarane deklice in jela je s pomočjo družih tovarišic udrihati po ubogem Urbanu . . . Tje na dom neveste je šla dvojica srditih in „opisovala“ je tega fanta proti starišem nevestinim, — a ti neso nič verjeli, češ: Vi ste dokaj slabši, nego ženin moje hčere, itd. — Vi le sumničite

„Mattino“, ki je s svojo polovičarsko taktiko zmedel pravi pojem stvari ter navodil celo neke višje kroge na krivo pot. Razmere so postale že take, da skoro ne moremo umeti nekaterih naredeb slavne vlade glede Tržaških Slovanov. Vsako še tako nezatno gibanje naše smatra se že panslavizmom. Ako se drznemo svoj jezik rabiti in tirjati, da se isti spoštuje vsaj pred cesarskimi uradi, črno se nas gleda in nas sumniči. Človeku tudi v državnih službah je težko v Trstu izpovedati se Slovanom in občevati v svojem jeziku, ako hoče, da se ga ne pokara radi nekorektnega vedenja.

Še prav majhno mesto je v Trstu odmerjeno našem jeziku. Navzlic ministerskim odredbam dobivajo čestokrat slovenske stranke na svoje slovenske uloge laške odgovore in povabila; samo kdor se odločno in trmasto postavi na narodno stališče ter ad verbum tolmači dotični odstavek ustavnega zakonika glede jezikov, dovoli se mu, kar tirja; navzlic ministerskej odredbi mestni magistrat postavlja v kot slovenske uloge, čestokrat pusteč je nerešene; vsakakor pa dobi stranka na svojo slovensko ulogo laški odgovor. V šolah, tudi državnih, se z našim jezikom postopa prezirljivo; slovenska ljudska šola v Trstu za preko 5000 slovenskih otrok ostane še dalje pium desiderium.

Ali čemu bi ponavljali vse vnebovpijoče krivice, ki se nam gode od strani raznih oblastev. Slovenci v Trstu in drugod po Primorskem zahtevajo, da se jim dovoli to, kar se je Lahom že davno dovolilo; prosijo vlado vsaj elementarnih pogojev, da njih rod ne pogine pod tujem vplivom. V prošnjah svojih naglašajo in se opirajo na slovenski neomadeževani patrijotizem, na uzorno zvestobo, ki so jo vsikdar slovenski sinovi skazali cesarskej hiši; zahtevajo zakonitim potem, kar jim je v državnih zakonih zajamčeno — ali vlada le noče vslisati njih tožnih vsklikov, jim noče vslisati najprve želje, niti jim

poštenega fanta, toda — iz tega računa ne bo nič, hajd, z Bogom! . . . Gospod urednik, li veste kdo se s svojim sumničenjem — blamira?! — Jaz vem!

Gadobèr, svetojanški puščavnik.

Zamaknjenost.

Spisal Gorevžan.

Dasiravno se ta izraz ne nahaja po vseh slovenskih krajih, ima vendar toliko občnosti, da ga pri sedajnem namenu kot edino pravega moremo rabiti.

Vzeta je ta beseda iz čisto domačega jezika; kaže nam tudi že sama na sebi svoj pomen, kakoršnega jej priprosti kmet sam daje.

Kaj pogosto se čuje govoriti, da je ta ali oni zamaknjen v molitvene bukvice, ako v njih čita s posebno pazljivostjo, ne menč se za prikazni in dogodjaje, ki se okolu njega vrše. Človek, katerega premagujejo skrbi, je v svoje žalostne zadeve tako vtopen, da niti ne vidi, da ga sosede opazujejo in ne občuti vtisa njih govorenja. Ljudje pravijo, da je zamaknjen. Iz

PODLISTEK.

Sobotno pismo.

Jaz tržaških iredentovcev in Spodnještajerskih Nemcev in nemškutarjev ne poznam osebnostno, pa ko bi prilika nanesla voliti, kateri izmed teh so mi ljubši, rekel bi: nemškutarje imam rajši, dočim bi iredentovce in Nemce prepustil kakemu trdnemu — želodcu! To pa zaradi tega, ker je med avstrijskimi Slovenci še vedno odveč Nemcev in Italijanov in med temi: židov in iredentovcev, nego pa nemškutarjev, ki vedno bolj ginejo s tega sveta, kakor bi jih žrla kakšna peronospora, prav za prav filoksera vastatrix, in tako ne bode jih ostalo za prihodnost niti za seme, če se ne bode ohranil kakšen uzorec ali pa „mušter“ teh Kranjskih in pa Štajerskih nemškutarjev. — Ako bi imeli poginiti vsi, rajše bi videl da bi šel — minister Gautsch, ker minister se kmalu dobi ali vsaj naredi, ne tako nemškutar, ki je — bastard med Nemcem in Slovincem, sicer pa čisto nedolžna „živalica“, ki ne piči ni kot gad a tudi ne ugrizne kot — polh, še manj

dovoliti vsaj deseteri del onih pravice in svobode, ki jih bogato vsipa drugim narodom! Divni Cambon čuti se celo poklicanega obžalovati vlado, da nam Slovanom vae dovoli, v tem ko Lahom pravice krati! Proti našemu opravičenemu delovanju in in zahtevanju postavili so se Italijani, oprijemši se reakcije. Cambon v zadnjem zborovanju društva „Progresso“ in vsi časniki soglasno pridigujejo boj proti našej narodnosti in reakciji proti vladi.

Moremo li mi Slovenci na to molčati ter mirno gledati, kako hudo tujci tržejo iz našega telesa njega najboljšje ude? Ako so gospoda Lahi tako drzni, da zahtevajo reakcijo proti vladi, ako bi se predznila nam biti prijaznejša, se li ne bodo oprijeli naši poslanci zmerne opozicije proti onej vladi, ki noče slišati tožb in prošelj? Ne bomo li dokazali iste vladi, da je tuja izmišljotina, panslavizem, le — prazen strah? —

Politični pregled.

Notranje dežele.

Kako se časi preminjajo in žjimi tudi mišljenje človeško! Klasična priča za to trditve je naša „Triesterica“. Kolikokrat nas je ta list prisilil do polemike radi njega, iredentovsko rogoviljenje prikrivajoče pisave. Kdor si je koli upal z resnico na dan, bil je — ovaduh in zlovolec. In sedaj? Sedaj piše „Triesterica“ vsaj približno tako, kakor smo pisali mi. V svojej številki od četrta polemizuje namreč naš nemški list z Dunajsko „N. Fr. Presse“, katera poslednja je sicer obojajala zločinstva iredente, a zajedno menila, da velikih in odločilnih tržaskih strank ni smeti dolžiti iredentistiških tendencij. Take trditve izvirajo ali iz namena, vedoma prikrivati obstoječe odnošaje, ali pa iz nepoznanja razmer in oseb. Isto misel zastopa tudi „Triesterica“ v rečenem svojem članku. Ta list piše: „N. Fr. Presse“ se bode sama čudila, ko izve o razpuščenju društva „Progresso“ in ko izve razloge temu razpuščenju — da sta bila namreč postopanje in tendencija rečenega društva protipatrijotiska, protiavstrijska in državni sovražna. Tej zmoti se sicer ne smemo čuditi. Rečeni list („N. Fr. Pr.“) je liberalen, društvo „Progresso“ je bilo tudi; zato pa so bile simpatije Dunajskega lista na strani „Progressa“. Ali razlika mej listom in društvom je vender-le — vzlic liberalnej smeri — povsem različna. Dunajski list želi liberalne Avstrije z liberalnim

teh dveh slučajev navadnega življenja sledi pomen napisa. Moremo torej lahko reči, da nam beseda zamaknjenost kaže stan človeka, v katerem je vsa duševna moč naperjena na eno samo stran, med tem, ko so vsi drugi mogoči duševni delokrogji popolnoma pozabljeni. Človek je tedaj nekako odmaknjen navadnemu življenju in navezan na eno samo duševno opazovanje.

Psihologi so menenja, da je zamaknjenost duševna bolezen; filozofi priznavajo, da je temu takò, razločujejo pa vender dvoje vrste zamaknjenosti; ena je ona, ki se pripisuje notranjim, če tudi po zvonanjih vzrocih vzbujenim, telesnim boleznostim nagonom, ali da rečemo kar naravnost: boleznostnemu stanu čutil in središčema živcev. To vrsto zamaknjenosti imenujejo: naravsko zamaknjenost, ker izvira iz naravnih vzrokov.

Druga vrsta zamaknjenosti pa nastaja po božjem uplivu, tedaj na čeznaravski način, radi česa se imenuje čeznaravska ali čeznatorna.

Naravska zamaknjenost more se provzročevati po umetnih, ali boleznostnih nagonih možgan in v obče živcev.

(Dalje prihodnjé).

vladnim zistemom; „Progresso“ pa smatra tudi liberalno Avstrijo za svojega sovražnika, katerega je treba pobijati z vsemi sredstvi, kajti „Progressu“ je bilo marile za Italijo in pa za Trst in Istro, kot neodrešeni pokrajini“. — Pozno je došlo to spoznanje, a došlo je vender-le.

Torej društvo „Progresso“ so tudi razpustili. Bil pa je tudi skrajni čas, kajti to društvo ni hotelo poznati ni avstrijskih zakonov. Počasi bode vender-le prodrlo pravo spoznanje.

Sodeč po izjavah italijanskih listov, čjejo nasprotniki naši od deželnega zbora Poreškega zahtevati, da uniči volite v dra. Stangerja. To je že skrajno! Mi sicer radi verjamemo, da gospódo gorostasna blamaža, ki jih je doletela, strašno peče, ali nekoliko čuta do pravice morali bi vender gojiti vzlic vsej nervoznosti. Takim postopanjem doveli bodejo ves konstitucionalizem in parlamentarizem ad absurdum. Dunajski „Vaterland“ oboja prav dobro take čine politiskega nasilstva pišo: „Nemško-liberalnim listom z Voloskega došli telegrami nas pripravljajo na to, da bodo italianissimi zopet začeli staro igro: razveljevati izvolitve njim neljubih oseb. Javljajo namreč, da hoče razveljevati volitev dra. Stangerja in da se je v ta namen že vložil protest radi mnogih dogodivših se nepravilnosti. Zakaj se vender italianissimi toliko trudijo z izstikanjem po nepravilnostih in sestavljenjem protestov?! Vsaj vender vedo, da italijanska večina isterskega deželnega zbora ume razveljevati volitve, ki so se izvršile jednoglasno in brez nikakih nepravilnosti“.

Iz Ogerske dohajajo nam vesti, katerih ne moremo prav verjeti. Te vesti nam trde, da proračun za leto 1891 ne kaže ni krajcarja deficita in da je toliko denarja po državnih blagajnah, da je mogla vlada v kratkej dobi denarnemu prometu 16 milijonov na razpolaganje dati.

Vnanje države.

Avstrijski kabinet prijavil je že Srbskej vladi svoje pogoje, da se odpravi radi uvažanja prašičev nastali spor. Pogoji so sicer trdi, ali glavna stvar je, da je enkrat storjen začetek pogajanjem.

Ruski minister Giers vzprejel je te dni več članov diplomatskega osebja, katerim je zatrdil, da je povsem zadovoljen se sestankom v Peterhofu; sestanek ta je — tako je rečeni minister zatrdil — na novo utrdil dobre odnošaje mej Rusijo in Nemčijo, kar bode zdatno pripomoglo, da se vzdrži mir.

Sedem častnikov avstrijske vojne mornarice bilo je v avdi-jenciji pri papežu. Avstrijska vojna ladija „Minerva“ priplula je namreč v italijansko pristanišče Civitavecchia. Sedem častnikov te ladije prosilo je pri sv. Očetu za avdiencijo, katero se jim je dovolilo najljubeznjivejšim načinom.

DOPISI.

Iz spodnje okolice, meseca avgusta t. l. [Izv. dop.] V Lonjerju, to je v II. okraju okolice, se nahaja nek član generalnega štaba prekuhane cikoriije. Ta človek je bil nekaj več narodnjak nego drugo, a hrepeneč po „neboškem veličanstvu“ Poldeta Mauronerja, vrgel se je v njega naročje, a ta mu je pripomogel pridobiti „živega bika“. In za ta dar bi se ta mož združil tudi s poznanim „nebodigatreba!“ Radi tega je on največ pripomogel, da je bil izvoljen v II. okraju okolice rečeni sovražnik našega rodu. Ta mož pa ima čudodelen upliv v svojej vasi. V Lonjerju se nahaja uprav pred njegovo hišo smrdljiva luža, katera je o poletnem času tudi zdravju škodljiva. Vsi domačini so zato, da se prenese ta (kal) na drugo mesto — bolj izven vasi — a ta mož se je zatekel k Mauronerju in

ta je storil potrebno za svojega ljubljena. Pisatelj teh vrstic je bil sam na dotičnem mestu in smrad iz onega kala je bil res takošen, da ni bilo skoraj obstati. Domačinci iz Lonjerja so se pritoževali proti pisatelju teh vrst vsled tega in vedkrat prosili, da bi se objavilo v „Edinosti“. Sedaj pač vidijo domačini II. okraja, koga so si izvolili svojim poslancem!

Slovenske zastave res bódejo v oči naše magistratovce. Pred nedavnim časom so imeli Proseški fantje svoj navadni ples, na dotičnih mlajih pa razobešene zastave, med kateri je bila tudi naša trobojnica. Ravno oni dan pa je nastal dež z vetrom, in Proseški fantje so morali odstraniti zastave. Slučaj pa je ravno hotel, da je ostala naša trobojnica zadnja ter nekoliko časa plapolala v vetru in dežju. Vsled tega so bili pozvani dotični fantje na magistrat in obsojeni na nekaj goldinarjev globe! — V Barkovljah je pa razobesil neki 13letni deček malo slovensko zastavico, katero je sam naredil uprav v dan poroke Nje cesarske visokosti, nadvojvodinje Valerije. Deček je hotel slaviti s tem srečen dogodek v cesarskej hiši, magistratni ljudje pa so mislili drugače. Očetu tega dečka je prišel namreč od magistrata list, v katerem se mu naznanja, da je kaznovan z globo petih goldinarjev vsled razobešenja slovenske zastave! Potem lahko vsakdo sodi o naših razmerah in — našem magistratu!

Duh Tridentincev mora biti pač vse drugo nego Avstrijski, kar kaže sledeči dogodek. Pred nedavnim časom seznanil se je neki naš dijak na nekej šoli na Niževavstrijskem z dvema dijakoma, rodom Tridentinca. Ta dva dijaka sta mu zatrjevala, da dokler nesta prišla na Dunaj, nesta še nikoli slišala avstrijske himne svirati, niti da nesta poznala avstrijske zastave! Več o tem, mislimo pač ni treba omenjati.

Z odpravo proste luke v Trstu prodružajo se nrjbrž tudi politični odnošaji okoličanov. Od celega srca je želeli, da bi spadala pod c. kr. policijsko vodstvo. Pri tem je res že čudno v okolici: Ako se hoče napraviti veselico v Rojanu ali na Greti, javi se to c. kr. policiji, če se napravi pa veselico v Barkovljah, javiti je treba to že na magistrat, kateri deluje tu kot politična oblast. Pri tej priliki ne moremo zamolčati razlike, katera vlada mej eno in drugo imenovanih pol. oblasti. Seveda, vsi okoličani bi želeli, da se koj oprostite moči slavnega magistrata! Pisatelj teh vrst je govoril minole dni z nekim višjim policijskim uradnikom, in v tem pogovoru se je izražala obojestranska želja, da bi spadala vsa okolica v področje c. kr. policije, kar se morda zgodi o priliki odprave proste luke. Mogoče bi kaj pomagalo k temu, ako bi se delovalo od naših strani v ta namen. „X“.

Iz Dornberga dne 27. avgusta. (Njeg. Veličanstva presv. cesarja rojstni dan.) Dne 17. t. m. praznoval je naš oddelek veteranskega društva rojstni dan Nj. Veličanstva presvitlega cesarja s posebno slavnostjo. Že ob zori naznanjuli so strelji iz možnarjev veselo dogodbo, da je doživel presvitli cesar svoj 60. rojstni dan. Dornberg je bil praznično opravljen, zastave vihrale so raz hiš in videti je bilo le vesele, navdušene obraze. Veterani zbrali so se ob 9. uri pri pošti in pričakovali prihod gospoda predsednika in nadpoveljnika, grofa Lanthieri-ja, katera došla bila sta navdušeno sprejeta. Ob 9. uri korakali so veterani k sv. maši, katere se je udeležilo obče. starešinstvo in velika množica ljudstva. Pred sv. mašo imel je gospod župnik nagovor. Po končanem sv. opravilu podali so se veterani, spremljani od množice ljudstva v gostilno „pri Veteranu“, kjer je bil napravljen okusen šotor iz zelenega vejevja. Tam se je bilo zbralo

tudi mnogo ljudstva. Visokoredni g. grof Karol Lanthieri poprime besedo in v obširnem govoru razklada življenje in prevzvišena dejanja Njeg. Veličanstva, navdušuje k zvestobi, lojalnosti in vdanosti do vladarske hiše in milega cesarja ter vsklikne: Živijo naš cesar Franc Jožef I.! Navdušeni gromčji „živjoklici“ vseh navzočih se odmevajo od vseh strani. Godba zasvira cesarsko himno. Poprime besedo predsednik društva, gosp. Jacobi, in odzdravlja z vnetim govorom predgovorniku. Temu govoru sledi slovesna izročitev diploma častnega uda g. Ferdinandu Perozziju, posestniku in predsedniku vinorejskega društva v Dornbergu. Gosp. predsednik našega društva povdarja za sluge častnega uda za domovino in za veteransko društvo, vsekakoršno nesebično prizadevanje njegovo, da se povzdigne blagostanje ožje domovine na višo stopinjo in izroči mu diplomu s klicom: Živijo naš sobrat, naš častni ud! Vsi navzoči zakličejo znjim „živijo“ in godba zasvira. Vidno gujen novoimenovani častni ud zahvaljuje se za skazano izvanredno čast, opazuje, da le nekaj mu greni srce, misel namreč, da ni zaslužil take časti. Da ljubi cesarja in domovino, to si ne šteje v zaslugu, ampak v dolžnost, saj vsak pravi tudi najubornejši Slovenec je zvest in vdan svojemu priljubljenemu cesarju in ni ga pravega Slovenca, da bi ne ljubil domovine. Da simpatizuje z našim društvom, to je njegovo prepričanje; čast torej, katera se mu danes skazuje, se mu zdi previsoka; obljubuje v bodoče se svojim mišljenjem in dejanjem vrednega se skazati te časti in in vsklikne: Živijo naš cesar! Živelo veteransko društvo! Gromoviti živjoklici se odmevajo. V znak posebnega prijateljstva poljubi ga g. predsednik veteranskega društva v navzočnosti zbrane množice. Na to sledil je skupni obed. K mizi, za to pripravljaj, sedlo je nad 50 oseb, to je veterani iz Rifemberka in Dornberga — njim na čelu g. predsednik Jacobi in g. nadpoveljnik grof Lanthieri — in drugi gostje.

Med obedom vršile so se napitnice presvitlemu cesarju, avstrijskej armadi, nadvojvodinji Mariji Valeriji in nadvojvodu Frančišku Salvatorju, Dornberškim in Rifemberškim veteranom, g. predsedniku in nadpoveljniku veteranov, gosp. Goglija, vodju oddelka, novemu častnemu udu itd. Vae napitnice bile so z burnimi živjoklici sprejete. Posebno živo bila je sprejeta napitnica, katero je g. Perozzi z živahno besedo izrekel gospodoma predsedniku in nadpoveljniku veteranov. Živjoklicev ni bilo ne konca ne kraja. Ginljivo je bilo videti, ksko so sedeli pri oni mizi prav bratovsko; visokoredni in odlični gospodje z bornimi kmečkim sinom. Med obedom svirala je godba.

Po poludanskej službi božjej pričel se je ples in trajal do 10. ure zvečer. Ob noči spuščali so se umetni ognji. Vsa veselica vršila se je v najlepšem redu. Da je svečanost tako sijajno izpala, imamo s tudi zahvaliti p. n. gostom, kateri so na počastili v obilnem številu.

Resnico govorimo, ako trdimo, da Dornberg je doživel le malo takih svečanosti in da je bila ta svečanost dokaz ne le naše vdanosti, ampak vsega našega ljudstva do presvetlega cesarja in Habsburške dinastije. Radostno se bode vsak spominjal tega dne.

J. B. podžupan in veteran.

Iz zelene Štajerske (Izv. dop.) Potovaje pripelje te pot mimo cvetočih livad, plodonosnih polja, zelenih gozdov in bistrih potokov. Pelje te pa tudi mimo skalnatih tal, mimo strmih pečin, groznih prepadov.

Variatio dilecta, pravi latinec. Pač bi se človek naveličal, če bi vedno gledal jasno nebo in zlato solnce. Saj, ko se o vročih poletnih dneh vzdigujejo sivi oblaki, ga to veseli, upajočega blagodejnega dežja; a če mesto tega nastane strašna nevihta, vigajo strele ter se vsuje pogubonosna

toča, ah tedaj trepeče človeško srce in želi si spet jasnega dne. I jaz želim si opet jasnega dne.

Potovaje me namreč pripelje cesta v prijazni trg L. Bližaje se trgu, premišlujem, kako tudi tukaj nadvladuje nemška kultura in da je slovenščina dobra kot občevalni jezik s posli, kakor se je izrazila neka gospa na potovanji iz Ljubljane na Hrvaško.

A glej čuda — nagovore me slovensko! Ste-li razumeli [prvič slovensko — od sinje Adrije do zelene Drave. Presenečenje bilo je tako veliko, da me je spravilo skoraj v zadrego. A bila je to brezkonečna radost, prijetno iznenadenje in spoznanje, da so ti senčnati gozdi, ta ravna polja, ti zeleni travniki, slovenski, da moči deroča drava slovenska, a ne ponemčurjena tla.

Vidi se ravno tukaj, da zamore tudi posamični človek mnogo koristiti narodu svojemu. Tukaj je duša slovenskemu življu g. F., predobro znan slovenskomu občinstvu. Osoda je menda o pravem času postavila sem tega izbornega moža, da z besedo in peresom budi, vabi, kliče, navdušuje. Velike zasluge ima tudi g. Š., ker se toliko žrtvuje in trudi, da si je izvežbal tamburaški zbor iz samih kmečkih fantov, kateri kaj pridno napredujejo. Sploh čast vsem gospodom, kateri s petjem, navdušeno besedo in dejanjem delujejo ter krepko stojijo na braniku proti potujčevalnim silam! Le složno bratje:

Orodje v desni, v levi meč,
Svoj dom gradimo si boreč,
Napadnik mora pasti!
Naš svoti dom pa vzrasti!

Sreča je pač minljiva na svetu, zato morala je miniti tudi sladka omama, miniti nadeja, da je spodnja Štajerska edino slovenska, miniti je moralo prepričanje, da je povsod kakor v trgu L. Osoda me zanesse v mesto O., Veselo korakam po pekočem solncu, v svesti si, da dobim gostoljubnih slovenskih src, pri kojih se odpočijem! A groza, glej strašan zmaj se privali nasproti ter ima na čelu debelo vtisnjeno: „Deutscher Schulverein“. Iznenadenje bilo je spet tako, da ne vem kaj bi. Bežati ali ostati! Naj bo, ostanem in prepričati se hočem, kako in kaj. To društvo je napravilo izlet na slovenski travnik. Glava celemu društvu je predsednica, bleda koščena prikazen, katera vleče za seboj celo procesijo trskavih stari-kavih gospodičen, koje se upajo: „unter die Haube zu kommen!“ Društvo ima še par golobradih študentov, par starcev, a celo kopo malih otrok, prihodnost in upanje še lepše in še jasnejše bodočnosti nemške kulture! Vsa ta garda je na travniku pela, igrala, jedla in pila. potem šla okoli mesta z godbo in bakljami kričaje: hoch, hoch! To je bila nevihta, to je bliskalo in gromelo. Kak grozen, nestrpljiv dan! Zdelo se mi je, da vidim Slovenijo žalostno razjokano in da nje odpali sinovi mečejo vanjo pušice od vseh strani, a da nje zvesti otroci ne branijo svoje drage matere „Slave“, da stoje, gledajo — in molče. Tolažilna misel nam bodi vsaj ta, da moža, pravega moža ni bilo med njimi. So li izrodi možje? A zavednih mož in žensk ima mesto O. z okolico tudi. Tem kličem le hrabro naprej, ne vstrašimo se, ne vdajmo se!

Pod našo streho tuji rod
Naj gost nam bo, a ne gospod,
Mi tu smo gospodarji
In Bog in naši carji!

D.

Domače vesti.

C. kr. namestnik vitez Rinaldini potuje te dni po Coriškem. Dne 1. t. m. šel je iz Gorice v Tolmin; na poti je obiskal Solkan, Plavo, Deskle ter povsod sprejel oč. duhovščino, župane, učitelje in občinske predstojnike. Lep sprejem je imel v Kanalu in bližnjih krajih. V kraju Ovink pri Podselu si je ogledal novo državno cesto, Volče in proti 5. uri pop. dospel je y

Tolmin, kjer je bil sprejem uprav veličasten. Sprejelo ga je uradniško osebje, na čelu mu okrajni sodnik, društvo veteranov, več drugih imenitnih oseb in velika množica občinstva. Ob prihodu zasvirala je veteranska godba cesarsko pesem, na kar je neka deklica namestniku izročila šopek cvetic. Na večer je bil trg razsvetljen in serenada. Drugi dan je obiskal Braško dolino in Grahovo. Mi upamo, da bodo lojalne izjave nepokvarjenega slovenskega ljudstva na Primorskem blagodejno upljujevale na srce in mišljenje cesarskega namestnika.

Vpisovanje v šole sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu vsrilo se bode 12. in 13. t. m.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti nabrali so meštariji na semnji v Opčinah 1 for. 12 kr., g. P. in F. zgubila partido 28 kr. in mesto še enega litra 60 kr.

Za sv. Ivansko podružnico sv. Cirila in Metoda darovalo je več sv. Ivančanov dne 31. p. m. v kavarni „Tedesco“ 1 gld. 30. — Podružnica ta ima v nedeljo, dne 14. t. m. svoj redni letni občni zbor v prostorih g. Nadliška. K temu zboru vabi odbor vse svoje ude, koji naj privedejo tudi druge, društvu nepoznane rodoljube. Pri zboru vsprejemala se bode tudi letnina.

Popravek. V predzadnji številki javili smo, da so rodoljube v Škofji loki nabrali za družbo sv. Cirila in Metoda 2 gld. 60 kr. To je bila pomota, kajti nabralo se je 1 gld. 62 kr.

„Tržaški Sokol“ se odpelje nočoj ob 6-30 m. s poštнім vlakom k Celjskej slavnosti. V Ljubljani počaka „mešanca“, da se potem skupno odpelje z „Ljubl. Sokolom“.

I. občni zbor „Slovenskega pevskega društva“ Tržaškega bode dne 16. septembra t. l. ob 8½ uri zvečer v prostorih „Delalskega podpornega društva“. Program: 1. Konstituiranje. — 2. Vpisovanje novih udov. — 3. Posamični predlogi.

Veselica društva „Hajdrih“ na Proseku. Izvršitev te veselice je bila taka, da bi bila v čast vsakemu, tudi večjemu kraju, kjer imajo na razpolago obilo delujočih sil. Sijaj te veselice je posebno poveljeval slavni tamburaški zbor. Priprsto ljudstvo je bilo kar oduševljeno. — Glede petje smo pa konstatovali velikanski — skoro neverjetni — napredek društva „Hajdrih“ od zadnje veselice sem. Strokovnjaki v petju so se kar divili redkej preciznosti pri proizvajanju posamičnih pevskih teček — težko, da bi se kje po deželi preciznejše pelo. Pretežavni skladbi „V spomin M. Vilharju“ in „Heregovska“ izvršili so uprav uzorno. Sodba poslušajočega občinstva bila je soglasna, izražena v burnej pohvali. Igro „Filozof“ igrali so diletantje, odnosno diletantkinje, prav gladke in osobito nam je izreči svojo pohvalo gospej Bartoševij in gospodični Kariševij. Vdeležba je bila izredno velika in so bili osobito dobro zastopani Trst, Barkovlje in Opčine. Tudi iz Sežane došel je izboren kvartet. Po „besedi“ razvila se je kaj animirana prosta zabava. Prepevali so zaporedno društvu „Hajdrih“ in „Adrija“, pa rečeni kvartet. Nekaj zborov se je pelo tudi skupno. Iznenadilo nas je, da so „Adrijaši“ došli v tako lepem številu, vztic „šagri“ ki so jo imeli v Barkovljah. Takim postopanjem se goji prava vzajemnost. Društvu „Hajdrih“ pa častitamo na lepem vspehu.

Veselica na Opčinah obeta biti v nedeljo 7. t. m. sijajna, kakor čujemo pripravljajo se peveci društev: „Veselica“, „Adrija“, „Zarja“, „Zora“ in „Hajdrih“ korporativno se je vdeležiti. Dal Bog, da bi se s to veselico na Openski trdnjavi napravil važen korak. Tržaški izletniki odrinejo eni z zabavnim vlakom ob 2 popoldne, drugi pa naravnost po starej cesti.

Vabilo na izvanredni zbor „Delalske zveze“ v Trstu v ulici Farneto štev. 1. Vabljeni so vsi udje in sploh slovenski

delalci, da se prav gotovo in mnogobrojno udeležijo, kajti na dnevnem redu so važne stvari: 1. Obravnava radi slovenskega lista. 2. Razpravljanje o slovenskej knjižnici. 3. Volitev načelnštva slovenskega oddelka in dveh odbornikov v glavni odbor. 4. Posamezni predlogi. — Zborovanje bode v ponedeljek dne 8. t. m. ob 5. uri popoldne. Pokažite, da se zanimate tudi za delalski stan; naši nasprotniki naj se prepričajo, da Slovanne zaostaje za družimi narodi. Slovenski oddelek.

Vabilo k slavnostni besedi čitalnice Planinske v dan 8. septembra v proslavo Miroslava Vilharja. Vpored: 1. M. Vilhar: „Na jezern“, mešan zbor. 2. Slavnostni govor. 3. M. Vilhar: „Ludmila“, deklamacija. 4. H. Sattner: „Nazaj v planinski raj!“ mešan zbor. 5. M. Vilhar: „Župan“, izvirna šaloigra v 2 delih. 6. Srečkanje. Med točkami svira Postojinska godba. Po besedi prosta zabava. Ples. Začetek ob 8 zvečer. Vstopnina 50 kr., za družine 1 gld. K obilni vdeležbi uljudno vabi vse častilce: neumoljivega pesnika in skladatelja.

O d b o r .

Iz Pulja se nam piše: O tukajšnjem deželnozborskej volitvi v soboto dne 30. avgusta morem Vam prijaviti, da se ces. kr. marina za kandidata ni zmenila. Hotela je videti, koliko močna more biti prosta laška stranka. Kandidat tej le je bil veliki posestnik Poldo Marinoni, ki je dobil 252 glasov za mesta Pulj in Vodnjan, kjer je bilo vpisanih 1270 volilcev. Izmed teh je palo na edinega kandidata P. Marinonija v Pulji 149, v Vodnjanu 103, skupno 252 glasov. Conti, c. kr. glavar v Pulji, je dobil lansko leto 640 glasov proti 465 nasprotnega kandidata, dr. Bossija, torej 175 glasov večine in vendar so ga zapolili iz zbornice sv. Frančiška v Poreču. Poldo pa ni imel protivnika in dobil je le 252 glasov skupno, torej le 77 glasov več, nego je bila diferenca pri lanskej volitvi. Lahi so sami na sebi poparjeni, ker neso mogli dobiti večjega števila svojih pajdašev in pripadlih „Čičev“ in „Ničev“. Glavarstvo je bilo vpisalo 62 volilcev v listine, kateri neso bili vpisani pri zadnjih občinskih volitvah. Dr. Glezer je kot ud volitvenega odbora proti temu protestiral, češ, da je tako dopisovanje proti zakonu (ker tako je tudi deželni zbor v zadnjem zasedanju zahteval). Vlada je pa dala glavarstvu nalogo, da mora dopristaviti tudi one, kateri so po svojej službi stalni v Pulji, akoprem neso bili tukaj za časa zadnjih občinskih volitev. Bali so se pa Lahi, da jih bode druga stranka v zadnjem trenutku iznenadila; povpraševali so povsod, ali se kaj namerava. Ali vse je bilo mirno. Kandidat nam je manjkal. Ko bi se bil ta prikazal, bi bil šunder nastal.

Iz delalskih krogov se nam piše: V nedeljo, dne 31. avgusta, bil je v Nabrežini javni delalski shod, zaradi treh kamenosekarskih mojstrov, kateri nočejo podpisati novi tržaški pravilnik; ti gospodarji so: gg. Tönles, Jug in Čava Romana. — G. Fr. Godina je odprl sejo, vskliknivši trikratni „živio“ našemu gospodu okr. glavarju, na kar so se vsi delalci — katerih je bilo čez 200 — Lahov in Slovencev — odkrili in s živijo odgovorili. G. Godina je govoril o potrebi, da se tudi v Nabrežini ravna po novem Tržaškem pravilniku. Tržaški delalci so že dosti žrtvovali za svoje zboljšanje; oni so Vam pot pripravili in ni treba družega, kakor za njimi iti. Govornik je povdarjal, da ako hočejo delalci resnično poboljšati svoj žalostni položaj, si ga morajo le sami zboljšati, kajti navadno se gospodarji ne brigajo za to. Govornik je tudi priporočal, da naj se delalci iz vsake delavnice podajo k svojemu mojstru in mu po industrijalnej postavi, t. j. po 14. dneh delo edpovedo, ako ne bi dovolil pravična zahtevanja. Vse to je raztolmačil tudi laškim tovarišem v njih jeziku. Ta je popisal štrajke, kateri so bili več ali manj zanesljivi in tudi opisal

nesrečo za delavce, ako se jim štrajk ne posreči. Delalci padejo v tem slučaju še v večje moralne stiske, kakor so bili poprej; telesnih opravil se jim pa ne more še več naložiti, kajti že dosedanje 12—13 urno delo utruji človeka do skrajnosti. — Toda štrajk Tržaških kamenosekov se pa nij ponesrečil in delalci so popolnoma zmagali se svojimi zahtevami, oni imajo postavno poverjene podpise in pogodbene potrdila. Le sedaj, ko so delalci to orožje v roko dobili, bodo mogli čas primerno porabiti v svojo izobraževanje in v vzgojevanje svojih otrok stanu primerno. To jim boče tem ložje, ker sedaj znaša najmanjši dnevni zaslužek 1 gl. 30 kr., mimo poprej 80 kr. Le v dobrej izobraženosti delavca tiči vsa prihodnost, h kateri pa le dospemo po čitanju dobrih knjig in po podučnih konferencijah. Govornik je nadalje govoril o političnih pravicah delavcev in o potrebi poznanja postav ter priporočal je [tudi, da se delalci mirno vedejo, kakor dosedaj. Ako se jim od vladnih organov krivica godi, iščejo naj po postavnem potu svojih pravic. Mej štrajkom čuti so morali naši delalci marsikaka neosnovana očitjanja. Delo je le pripomoček, da moremo živeti; in mi zahtevamo le delo, toda ne samo za posamičnike, ampak za vse. To je najhujša rana človeštva, ako je toliko ljudi brez dela, ki bi radi delali. Govornik je konečno priporočal osnovo posebnega društva v obrambo interesov delalskega stanu. Vse to je ponavljal tudi v laškem jeziku. Po tem pa je bil vzprejet dotični dnevni red. — Ta shod je napravil jako dober utis na vrle naše može, kateri so prepričani, da je delavsko vprašanje najvažnejša stvar, ki je na dnevnem redu; in delalci sami morajo pripomoči, da se to vprašanje ugodno reši.

Žrtvi petardovcev izdrihi so ranjeno oko. Nesrečni deček Rihard Boldrin je mirno prestal bolečo operacijo.

Medvedka s tremi mladiči klati se po gozdu in gošavi blizu vasi Bezulak v Logaškem okraju. Pred petimi dnevi prikazal se je jeden teh mladičev vaškemu pastirju iz Bezulaka, pasočemu govejo čredo na planjavi, kake pol ure daleč od te vasi, a jo je kmalu odkuril, ker ni imel korajže lotiti se sovražnika. V bližnjem ondotaem gozdu — Rakitna imenovanem — ima ta zverinska trupa svoj „glavni kvartir“, kamor naj lovci požurijo se oddat svoje — vizitnice . . .

Naše kmetovalce, kateri bi svoje sinove radi priučili racijonalnej vino in sadjoreji in sploh umnemu kmetovalstvu, priporočamo prav iskreno „Kranjsko vinarstvo, sadjarsko in poljedelsko šolo na Grmu pri Rudolfovem“. Šola ta je sedaj popolnoma urejena. Pouk se prične ob vseh Svetih.

Židovstvo v kristjanih ali — slabi časi? Notranjska stran je že nekaj let sem pribežališče ogrskim in hrvatskim vinskim fabrikantom, zbog tega si je tudi že v marsikaterem oziru škodovala, kar se kredita tiče. Nekateri krémarji pajdašijo se uprav strastno s temi firmami, ter kupujejo izdelke te pošastne pijače. Čas bi že bil, da bi se boljša kontrola upeljala pri tej manipulaciji, katere žrtva je ubogi ljud in njegov denar! Basta!

Pot okolu sveta nastopila je včeraj c. kr. korveta „Saida“; potovanje bode trajalo eno leto in pol; na ladiji je 360 oseb. —

Mesec september. Matheu de la Drôme prorokuje za ta mesec: Od 1—6. lepo sem ter tja plohe; 6—13. istotako; ugodno vreme od 14—21. morje viharno; 21—28. viharji in dež; 28—5. oktobra suho vreme.

V morje spusté dne 25. t. m. novo križarsko vojno ladijo „Kaiserin Elisabeth“ v Pulju. Kumica jej bode Nj. Visokost nadvojvodinja Marija Valerija, kojej pripravljajo sijajen sprejem.

Truplo utonjenca Henrika Cesare našli so dne 3. t. m., plavajoče na morju kaeih deset milj od rta Salvore. V rokah je

krčevito držal neko drevo. Prenesli so je v Trst ter pokopali na mirovdvoru sv. Ane.

Vreme. Po strašnej vročini dobili smo zopet hlad; poletje je minolo in prišla je že jesen. Čeprav je minoli teden nekoliko deževalo, vendar so studenci in viri voda po okolici še suhi, vode sploh pomanjkuje. Iz severja nam pa dohajajo vesti o groznih povodnjah v Lincu, Pragi in drugod.

Menažerija Kludsky. Ta menažerija zares zasluži, da si jo človek ogleda, kajti videti je v njej lepih eksemplarov raznih divjih živali. Tudi produkcije krotilec živali so zanimive.

Slovanski Svet prinaša v 16. številki naslednje vsebino: Izvršba narodne avtonomije, — Zapadni kulturnosci in Slovani. — Obrtne šole tujčevalke. — O tehniških izrazih v zakonodavskem svetu: a) Slovenske dežele, b) Ostali slovanski svet. — Književnost.

Tržno poročilo.

Cene se razume, kakor se prodaja na debelo blago za gotov denar).

Cena od for. do for	
Kava Mocca	100 K. 132.— 131.—
Rio biser jako fina	— — — — —
Java	128.— 119.—
Santos fina	114.— 116.—
srednja	110.— 112.—
Guatemala	118.— 120.—
Portorico	133.— 135.—
San Jago de Cuba	136.— 137.—
Ceylon plant. fina	133.— 136.—
Java Malang. zelena	118.— 119.—
Campinas	— — — — —
Rio oprana	— — — — —
fina	114.— 115.—
srednja	110.— 112.—
Cassia-ligne v zabojih	28.50 29.—
Macisov cvet	390.— 400.—
Inger Bengal	20.— 21.—
Papar Singapore	61.— 62.—
Penang	51.— 52.—
Batavia	52.— 53.—
Piment Jamaika	37.— 37.50
Petrolej ruski v sodih	100 K. 7.50
v zabojih	9.— 9.—
Ulje bombažno amerik.	32.— 34.—
Lecce jedilno, f. gar.	41.— 42.—
dalmat. s certifikat.	44.— 45.—
namizno M.S.A. j.f. gar.	53.— 51.—
Aix Vierge	64.— 66.—
fino	60.— 62.—
Botiči pulješki	9.— 9.—
dalmat. s cert.	9.50 — —
Smokve pulješke v sodih	9.75 — —
v venci	16.— — —
Limoni Mešina zaboj	11.— 12.—
Pomerance Pulješke	— — — — —
Mandiji Bari la 100 K.	95.— 96.—
dalm. la, s cert.	98.— 100.—
Pignoli	— — — — —
Ris italij. najtineji	19.45 19.75
srednji	18.— 18.50
Rangoon extra	16.25 — —
la carinom	15.— 15.25
II. a	12.25 12.50
Sultanine dobre vrsti	50.— 51.—
Suhe grozdje (opasa)	19.— 20.—
Čibebe	— — — — —
Slaniki Yarmouth sod	— — — — —
Polensvke srednje velikosti 100 K.	39.— 40.—
velike	— — — — —
Slackor centrigr. v vrečah certifik.	31.— 31.75
Fačol Coks	11.— — —
Maadomli	9.25 — —
svetlorudeči	— — — — —
temnorudeči	— — — — —
bohinjaki	9.25 — —
kanarček	— — — — —
beli, veliki	9.50 — —
zeleni, dolgi	— — — — —
okrogli	— — — — —
mešani, štajerski	— — — — —
Maalo	85.— 87.—
Sono konjsko	2.60 3.40
volovsko	2.80 3.50
Slama	2.50 3.20

Dunajska borza

5 septembra.	
Enotni drž. dolg v bankovih — — gld	88.05
v srebru — — — — —	89.45
Zlata renta — — — — —	106.85
5% avstrijska renta — — — — —	101.20
Delnice narodne banke — — — — —	81.—
Kreditne delnice — — — — —	309.—
London 10 lir sterlin — — — — —	111.65
Francoski napoleondori — — — — —	8.89 1/2
C. kr. cekini — — — — —	5.36
Nemške marke — — — — —	54.75

Zahvala.

Podpisani izreka najiskrenejšo svojo zahvalo vsem onim ki so na katerikoli način pripomogli k boljšemu vpehu veselice pevskega društva „Hajdrih“ dne 31. avgusta, v prvi vrsti dičnemu tamburaškemu zboru na prekrasni godbi, nadalje diletantom: gospici Kariževi, gospej Bartoševi in g. Čoku in naslednjim gospodom za poklonjene darove: M. Lukša 5 gld., A. Rebek 2 gl., F. Dollenz 2 gld., tamburaši 1 gld., 20 kr., H. Viličić 1 gl., I. Godina 1 gld., gospa E. Mauroner 1 gld.

Prosek 1. septembra 1890.

Odbor pevskega društva „Hajdrih“

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Poslano. *)

Ob priliki svojega izstopa iz začasnega odbora primoran sem resnici na čast sledeče prijaviti:

Nij res, da mi je g. Anton Vodopivec odstopivši začasnaj tajnik, prigovarjal, da naj se nikakor ne udeležim shoda v prostorih „Obrtnega društva“ in da me je hujskal proti nekaterim; še prosil me je, naj dotičnikom oprostim njih častihlepje, dokler ne dosežemo zaželjenega cilja.

Naglica mi nikjer dobra, je rekel polž, obrekovanje tudi nij častno, ker odstopivši začasnaj tajnik je popolnoma korektno postopal in se z besedo in delom hvalevredno trudil, da pridobi več ko je mogoče delničarjev, posebno med delalskim stanom našega sela.

Greta, 5. septembra 1890.

Ante Pogorelec.

*) Za stvari pod tem naslovom je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu postava velewa.

Javna zahvala

V imenu svojem in sorodnikov se najtopleje zahvalujem vsem prijateljem in znancem ki so blagovolili spemiti k večnemu počitku zemeljske ostanke našega nepozabljivega strica gospoda

Stefana Kralja

kateri je dne 1. septembra t. l. v 78. letu svoje starosti mirno izročil Bogu svojo dušo.

Kanal, 3. septembra 1890.

Janez Kralj, nečak.

Živic in družb. v Trstu

imajo v svojej zalogi, ulica Zonta št. 5, vsakovrstne stroje za kmetijstvo in vsako drugo rabo, kakor tudi vse za stroje potrebno. Posebno priporočajo a e s a l k e (pumpo) za klanje vode, pretakanje vina, gasenje požarov, škropljenje trt in drevja; cevi za vodovode in vsako drugo rabo izlitega in kovanega železa, svinca, kaučuka, lana; mlatilnice in čistilnice za žito, trvilnice za koruzo, slamoreznice, stiskalnice in mastilnice za grozdje itd.

Prodajajo le iskušeno izvrstno vnanje in domače, garantirano blago po niskih cenah, ter je razpošiljajo prosto carine po deželah.

Ker se bliža čas trgiranje grozdja, priporočamo naše trdne tiskalnice in mastilnice (priše in mlince za grozdje.)

Stroje pri nas kupljene popravljamo kadar je potreba in priiskrbimo za porabljenje njih delo, druge.

Schivitz & Comp.

Lekarna 8-10 FRANZONI

ulica sv. Anton št. 5 (pri cerkvi). Velika zaloga vsakovrstnih zdravil.

Znaten postransk zaslužek,

ki se vedno večja in ki dolgo let traja, morejo si pridobiti pripravne in zanesljive osebe (odsluženi žandarji imajo prodnost), katere so v vodnji dotiki z občinstvom. Vprašanja je pošiljati: „G. S. 1890“ Graz, postlagernd. 21-25.

CARLO PIRELLI

mejnardni agent in speditér

Trst, Via Arsenale št. 2.

Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem in delalcem po niskih cenah in na vse kraje. 1-17

Vinske stiskalnice, stiskalnice za sadni sok in sadni most

najnovije izborne konstrukcije s trajno delujočim dvostrukim pritiskom in z regulatorjem stiskalne sile.

Garantirana delujoča sila! do 20% večja, nego pri drugih stiskalnicah!

Odlikovane s prvo nagrado na državnej sadnej razstavi, ki je bila meseca oktobra leta 1888 na Dunaju, o kateri priliki, so te stiskalnice strokovnjaški izkusili.

10-8 izdelujejo in z Dunaja oddajajo

PH. MAYFAHRT & COMP.

Tovarne za poljedelske in vinorejske stroje, livarna za železo in kladivo na par.

Dunaj II, Frankobrod na M. in Berlin N.

Ilustrovani ceniki, prospekti in pohvalna spričevala itd. gratis in franko, ako se jih želi. Vzporejmo se tudi zmožni in solidni zastopniki za primerno provizijo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.

Trgovski pomočnik

za prodajalnico kolonijalnega blaga, želi pod ugodnimi pogoji biti v mestu ali na deželi takoj sprejet biti.

Ponudbe naj se pošiljajo na uredništvo tega lista pod naslovom „J. V.“

JAKOB KLEMENC

trgovec 1-10

Via S. Antonio.

Ima v zalogi velik izbor raznovrstnega lepega volnenega blaga za možke in ženske obleke to se vedno nahaja v veliki množini izborne kotonine, baršuna, platna in flanele v raznih barvah. Dobe se bela zagrinjala vsake vrste in velikosti. Postreči more z najtepsimi namiznimi prt., volnenimi robei, plodi in drugimi ženskimi ogrinjali. Na izbor ima možkih zavratnic, in vsake vrsti svilenih dežnikov. V obilnej meri se dobi za gospe vsaktere preproge in lišpa za plesne in žinitve in to vedno nove, moderno in nezaležano blago. Vsaka naročba na deželo [po obrazcih ali muštrih] se izvrši hitro in točno ter lahko nekatero vrsti blaga brez daca na deželo pošlje. Svilnato hlago je vedno naj-novejšega izdeika; svilnate trakove vsake velikosti za pleso, ali za nagrobne vence, kakor tudi zlato in srebrno franže se dobe na izbor. Ima za slovenska društva trobojne svilnate trakove, v raznej širokosti. Za obilno naročbo se priporoča vsem p. n. domačinom, da ga pogostoma z naročili počastijo.

AVGUST BRUNNER

TRST

Via Conti številka 6 a.

Tovarna strojev in železolivnica

Avgusta Brunner-ja prevzame vsa sem spadajoča dela kakor: STROJE, PRESE, SESALKE, ŽELEZNA OMREŽJA, STOLPE, CEVI, večja in manja POPRAVLJANJA.

Za notranje dežele prosto carine.

Telefon št. 291. 4-12

Die Maschine-Fabrik und Eisengieserei von **August Brunner** übernimmt alle einschlägigen Arbeiten als: MASCHINEN, PRESSEN, PUMPEN, GITTER, SAULEN, R. HREN, grössere und kleinere REPARATUREN. Nach dem Inlande zollfrei.

Prodaja mlina in posestva!

V Padežu v Materij-keji županiji prodajo se iz proste roke MLIN S TREMI TOČAJI, dve mašini in kovačija s fužino i nekaj posestva pod prav ugodnimi pogoji. Prikladno (primerno) za žitniga prodajalca ali za kakega dobrega kovača. 2-2

Ponudbe sprejema Gašpar Malečihar, mlinar Ostrožnabrdo št. 40, pošta Košana pri St. Petru.

5-10 goldinarjev

gotovega zaslužka brez kapitala in rizika ponudimo vsakemu, kateri bi se hotel pečati s prodajanjem postavno dovoljenih stroček in državnih papirjev. Ponudbe pod naslovom „Lose“ — Annoncen Expedition I. Danneberg Wieu I. Kumpfgasse 7. 2-6

Vozni listi in tovorni listi v Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena direktno v

New York & Philadelfijo

koncesionovana črta, od c. kr. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesionovani za stop 29-42

Ludwig Wielich na Dunaju, IV. W. yringergasse 17, ali pri

Josip-u Strasser-u Speditionsbureau für die k. k. Staatbahnen in Innsbruck.

Riccardo Dinelli

Via S. Lazzaro št. 15, Trst.

Zaloga alabastra vsake kvalitete in oblike.

Tovarna za gips

različnih vrst na drobno in debelo. Izdeluje kipe iz gipsa po niskih cenah. 32-44

Čas nam je preporučiti p. n. občinstvu Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pisanimi strojevi providjenu

JEDINU SLAVENSKU TISKARU U TRSTU

Ista prima i obavija svaku naručbu bilo koje vrsti knjigotiskarskoga posla te preporuča se osobito za ove vrsti tiskanje kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artiju i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, rasporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješće, zaključne račune, ročištnike, punomoći, cjenike, jestvanike, svakovrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli brzom i točnom podvorbom, toli jeftinom cijenom i ukusnom izradbom.

- Drži u zalih (skladištu) sve potrebne tiskalnice i knjige za crkven. urede.
- Onda ima na prodaj sledeće knjige:
- Kmetijsko berilo za nadaljevalne tečajje ljudskih škol in gospodarjev v pouk c ena prije 50 nvč. sada 10 tvrdo vezana n. 60
- Sodnijski obrasci sastavl B. Trnovac n. 20
- Vilim Tel. prevod Cegnara n. 10
- Ljudmila prevod J. Lebana n. 20
- Filip prevod Križmana n. 20
- Antigona prevod Križmana n. 20
- Trst in okolica od Sile n. 30
- Pjesma o zvonu prevao A. K. Istranin n. 20
- Istra pjesma A. K. n. 20

Ove su knjige jako prikladne za darove o praznicih zato ih sl. občinstvu preporučamo. Kod naručivanja tiskanica i drugog, molimo naznačiti točno naručbu i dotični naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc

Via Carintia br. 28 u Trstu. Tiskarna Dolenc v Trstu